

Gode historielagsleder,

Som styremedlem i Romerike historielag vet jeg godt at lokalhistorieinteresserte *ikke* legger vekk sin interesse selv om det er sol og sommer. Derfor tillater jeg meg å sende deg informasjon om ei bok som lederen i Gamlebyen historielag i Oslo nå utgir på mitt forlag, Svein Sandnes Bokforlag.

«Dronning Eufemias by» er fortellingen om bosettinga innerst i Viken fra de første bosettinger på sletta ved Alnas utløp, som ble kalt «Gudenes enger» eller «Oslo». Store endringer har skjedd med dette området. Da Eufemia kom fra Rügen-øya i Nord-Tyskland for å gifte seg med hertug Håkon Magnussen i 1299, lå det som nå er Dronning Eufemias gate fortsatt under vann, og Bygdøy var virkelig ei øy.

Forsida på boka viser Karl Fredrik Kellers tegning av kongsgården i gamle Oslo slik middelalderhistorikere i dag ut fra arkeologiske utgravinger mener at den kunne ha sett ut. Denne borgen, som skulle bli hjemmet til dronning Eufemia til hun døde i 1312, hadde vært residens for konger og dronninger siden 950. Fra 1314 regnes Oslo offisielt som Norges hovedstad.

Per Olav Reinton skriver at Oslo ble beriket av sin kontakt med Østen, Bysants og Middelhavet siden Harald Hardrådes, Sigurd Jorsalfars og kong Sverres dager. Med Sverreætten følger det som kalles storhetstiden i norsk historie. Den når etter Reintons syn toppen med Eufemia og Håkon V, og seinere dronning Margrete som styrte tre riker på størrelse med Russland.

Samtidig med at Portugal og Spania erobret verdenshavene og gjorde Middelhavet til ei bakevje, kom Norge under dansk overhøyhet. Sommeren 1536 opphørte Norge som eget rike da reformasjonen ble innført av Christian III. Etter bybrannen i 1624 nektet Christian IV byborgerne å gjenreise hus på

branntomtene, og Per Olav Reinton skriver om dette: «Neddrivingen av Oslo og byggingen av Christiania dreide seg om noe annet enn å flytte borgere og boliger for å beskytte befolkningen mot brann. Vesentlige deler av norsk historie og identitet ble slettet, og *det* var hensikten.»

På Romerike karakteriserer vi Oslo som *vår* havneby opp gjennom historien. Det gjør at Oslos historie også er Akershus' historie. I tillegg har Reinton et lite kapittel «Mystiske Agnes», som burde interessere oss fra Romerike spesielt. Han skriver: «Da Eufemia kom til gårds fantes det i kongens residens ei jente som ble kalt Agnes, omtalt som hertug Håkons datter. Ingen vet hvem moren kunne være. Det var slett ikke uvanlig i norsk historie at kongen hadde noen på si'. Det uvanlige var at hun åpenbart var blitt adoptert av kongen, og tidlig lovet bort til bestevennen ridder Havtore Jonsson, sønn av riksråden og baronen Jon Ivarsson Raud fra Romerike.»

For å finne ut hvem Reinton mener er både mor og far til Agnes, må du lese boka. Du kan få den i din lokale bokhandel eller bestille den direkte fra forlaget med 12,5 % rabatt og fri forsendelse på www.bokstabburet.no.

Du og andre fra historielaget er herved også invitert til lanseringen av «Dronning Eufemias by» onsdag 21. august klokka 19:00 på Oslo bymuseum, Frognerveien 67 (ved Herregaardskroen). Foruten Per Olav Reinton vil du der også møte forfatteren Thorvald Steen som har vært spesielt opptatt av vår kontakt østover til Miklagard i middelalderen, arkeologen Petter Molaug som er vår nestor i Oslos middelalderhistorie og historikeren Hedvig Vollsnes fra Oslo Ladegård.

For å sette oss i den rette stemningen vil Modus Senter for Middelaldermusikk åpne møtet med å spille musikk fra middelalderen for oss. Arrangementet er gratis.

Per Olav Reinton stiller også gjerne opp på møter historielaget ønsker å arrangere med Oslos historie før 1625 som tema. Ta gjerne kontakt med undertegnede på svsandn@online.no, så formidler jeg forespørselen.

Med ønske om en fortsatt god sommer,

Svein Sandnes

Mobil 91712425